

Vakantievertoer op Biënnale Venetië

Kunst waaruit een visie op de wereld spreekt, hoeft niet zwaar te zijn, vindt Daniel Curator. De curator koos toegankelijke kunst met een idealistische tintje.

Door onze redacteur

SANDRA SMALLENBURG

VENETIË, 8 JUNI. Vaste bezoekers van de Biënnale van Venetië zullen dit jaar vreemd opkijken wanneer ze het biënnaleterrein in de Giardini betreden. Aan het eind van de oprijlaan fonkelt opeens een azuurblauwe zee, geflankeerd door twee reusachtige palmbomen. De vier witte zuilen van het Italiaanse paviljoen, dat dit jaar is omgedoopt tot Palazzo delle Esposizioni, steken er fel tegen af. Een meisje met zomerjurkje dat op een bankje van de zon geniet, past helemaal in het plaatje. Even waan je je op Kreta, of aan de Côte d'Azur.

De Amerikaanse kunstenaar John Baldessari heeft het paviljoen beplakt met een subtropisch foto-behang, waardoor het neoclassicistische gebouw nu oogt als een uit de kluiten gewassen ansichtkaart. Daarmee is de toon van *Making Worlds*, de door curator Daniel Birnbaum samengestelde hoofdtentoonstelling, direct gezet. Want ook in de expositieruimte zelf houdt de vakantiestemming aan. Bijvoorbeeld dankzij de carousels met gratis prentbriefkaarten van 'Venezia' bij de ingang. De Poolse kunstenaar Aleksandra Mir liet er een miljoen drukken – alleen staan er bij nader inzien plaatjes op van andere watersteden, als Miami en Stockholm.

In de Arsenale, waar het tweede deel van *Making Worlds* te zien is, is de kunst al net zo luchtig en onbekommerd. Daar wordt de bezoeker over onder meer een levendige Afrikaanse markt geleid, een kunstwerk van Pascale Mathine Tayou uit Kameroen. Er staan krakemikkige houten stalletjes en zakken vol kruiden. Op video-schermen rennen spelende kinderen rond en wordt er ijzer gesmeed. Een paar zalen verderop stuit je opnieuw op een marktkraam, ditmaal met blikken vol snoepjes uit derdewereldlanden als Malawi en Bolivia. Anawana Haloba uit Zambia deelt ze gratis uit, om de aandacht te vestigen op het belang van een vrije marktconomie.

Making Worlds heeft wel degelijk een idealistische ondertoon. Birnbaum koos kunstwerken die, zo schrijft hij in de catalogus, „een visie op de wereld” laten zien, die „werelden maken”. Maar die visies zijn zelden dwingend of belerend.

Werk van de Amerikaanse kunstenaar Bruce Nauman. Hij kleedde ook het Amerikaanse paviljoen aan. Dat werd door de Biënnale-jury beloond met de Gouden Leeuw. Foto AFP

Verenigde Staten winnen Gouden Leeuw voor beste landenpaviljoen

De Verenigde Staten hebben op de Biënnale de Gouden Leeuw voor het beste landenpaviljoen gewonnen. De Amerikanen kregen de prijs zaterdag tijdens de opening, voor hun presentatie van het werk van Bruce Nauman. Hij pakte het Amerikaanse paviljoen in met neosculpturen en plaatste een fontein in een van de tentoonstellingszalen. Nauman kreeg in 1999 al de oeverprijs van de biënnale toegekend.

De Duitse kunstenaar Tobias Rehberger kreeg de Gouden Leeuw voor de beste deelnemer aan de hoofdtentoonstelling *Making Worlds*. In het tot Palazzo delle Esposizioni omgedoopte Italiaanse paviljoen ontwierp hij voor het nieuwe café-restaurant een duizelingwekkend interieur, met gele en oranje tafeltjes te midden van gestippelde en gestreepte wanden. De Zilveren Leeuw voor een veelbelovend ta-

lent ging naar Natalie Djurberg, die de kelderruimte van het Palazzo omtoverde tot een paradijselijke tuin, vol reusachtige keramische planten. De internationale jury kende tevens vier 'speciale vermeldingen' toe. Ming Wong werd door de jury geroemd voor zijn presentatie in het paviljoen van Singapore, waar hij een ode brengt aan de filmindustrie uit de jaren vijftig. Het duo Michael

Elmgreen & Ingar Dragset werd beloond voor zijn spraakmakende inrichting van de Deense en Scandinavische paviljoens, die tot luxe villa's werden herschapen. Lygia Pape en Roberto Cuoghi kregen een bijzondere vermelding voor hun bijdrages aan de tentoonstelling *Making Worlds*. Eerder was al bekendgemaakt dat de oeverprijzen gewonnen zijn door de Amerikanen John Baldessari en Yoko Ono.

Anders dan op vorige edities van de biënnale is er dit jaar nauwelijks kunst te zien die het wereldleed door middel van confronterende beelden door de strot duwt. *Making Worlds* is een opvallend toegankelijke tentoonstelling geworden – een verzameling van lieve, speelse, vrolijke kunstwerken.

Het Spaanse duo David Bestué

en Marc Vives laat in een hilarisch filmpje zien hoe gemakkelijk het is om een saai buitenwijkappartement een beetje spannender te maken. Bijvoorbeeld door wat stickers van helikopters en motoren op de ramen te plakken, waardoor het lijkt of de buurman op zijn achterwiel over de dakrand rijdt. En door etenswaren te verstoppelen

in de keuken – de ham heeft de vorm van een ovenwagentje, de champignons groeien achter de afzuigkap – wordt zelfs de simpelste maaltijd een survivaltocht.

Via een zaal die door de Amerikaanse Pae White is ingericht als reusachtige vogelkooi, waar kroonluchters van vogelzaad hangen en twee oude heren de mooiste

vogelgeluiden voortbrengen, kom je uiteindelijk terecht in de Giardino delle Vergini. Deze fraaie tuin, waarschijnlijk een van de laatste nog onontdekte stukjes Venetië, is dit jaar als nieuwe tentoonstellingslocatie aan de biënnale toegevoegd. En ook hier is het tussen de kunst goed toeven. Er kan gemijmerd worden bij een door Lara Fa-

varetto aangelegd kunstmatig moeras, of aan de conditie gewerkt in een veld van gymnastiekringen – een werk van choreograaf William Forsythe.

Publieksfavoriet is Miranda July, die op een grasveldje elf objecten neerzette om te gebruiken voor grappige fotomomenten. Zoals een voetstuk met de tekst „We don't know each other, we're just hugging for the picture”. Of een bord waar je je hoofd doorheen kunt steken, met de woorden „What I look like when I'm lying”. Schaamteloos wordt er door vrijwel alle bezoekers gebruik van gemaakt. Net als de ansichtkaarten van Aleksandra Mir zullen ook deze vakantiekiekiejes zich de komende weken over de wereld verspreiden en zo met duizenden tegelijk verslag doen van deze *feelgood*-biënnale.

De Biënnale van Venetië duurt nog t/m 22 november. Inl: www.labiennale.org